

DIA

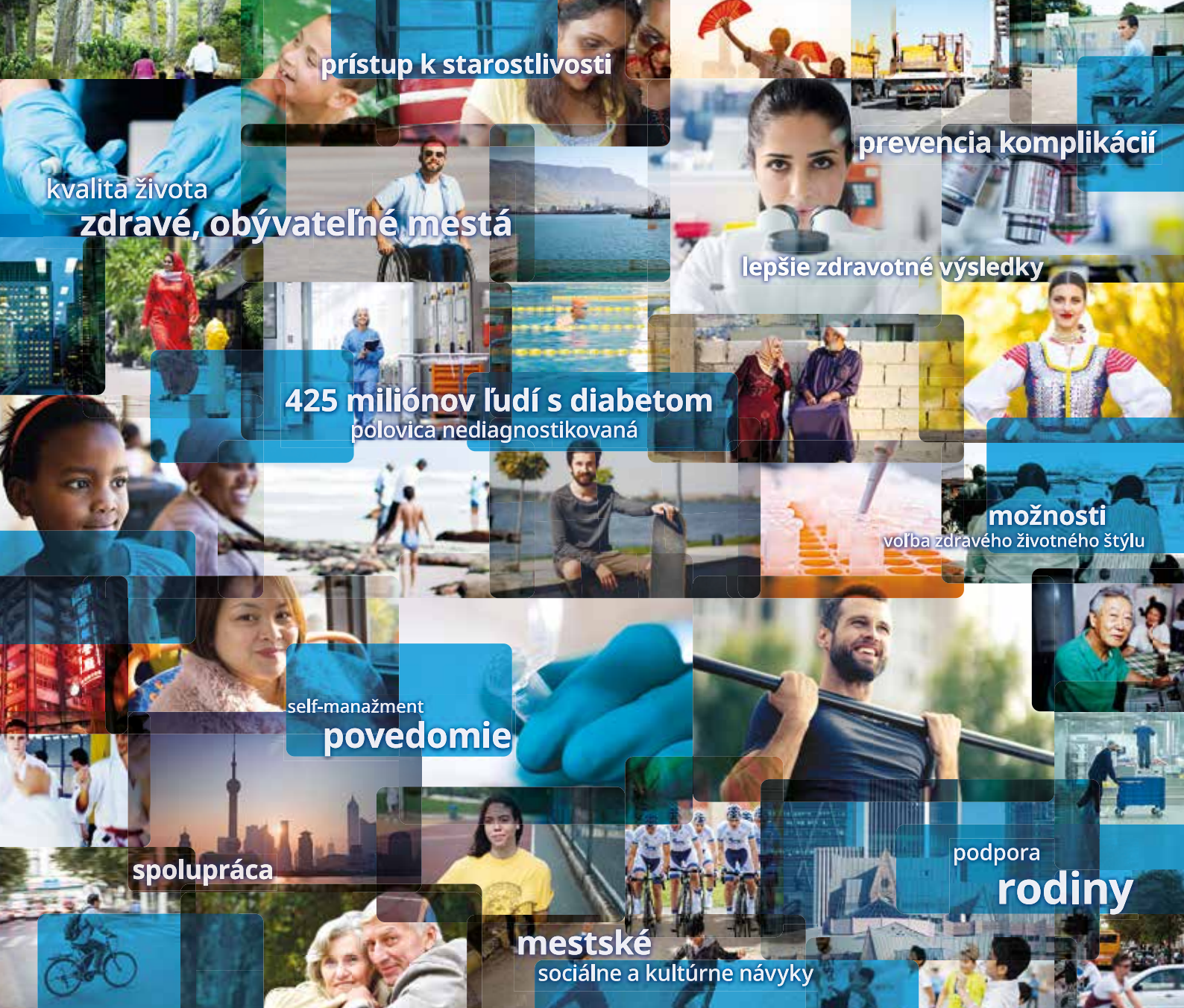
spektrum

časopis pre zdravý a aktívny život s diabetom

číslo 2/2023 | ročník XII. | nepredajné

Stretnutia pomáhajú...

prístup k starostlivosti

kvalita života

zdravé, obývateľné mestá

prevencia komplikácií

lepšie zdravotné výsledky

425 miliónov ľudí s diabetom
polovica nediagnostikovaná

možnosti

voľba zdravého životného štýlu

self-manažment

povedomie

spolupráca

podpora

rodiny

mestské

sociálne a kultúrne návyky

Cukrovka je jedným z hlavných zdravotných problémov našej doby. V súčasnosti s ňou žije približne 425 miliónov ľudí¹ a do roku 2045 by sa toto číslo mohlo zvýšiť až na 736 miliónov². Dve tretiny všetkých ľudí s cukrovkou žije v mestách¹.

Viac ako 95 rokov skúseností v boji s cukrovkou nás naučilo, že potlačenie pandémie cukrovky si vyžaduje mimoriadne úsilie.

Prístup spoločnosti Novo Nordisk k zmene v tejto oblasti je jasný – spolu s partnermi musíme začať riešiť rizikové faktory v mestskom prostredí, zabezpečiť, aby ľudia boli diagnostikovaní skôr, zlepšiť prístup k starostlivosti o toto ochorenie a podporiť ľudí s cukrovkou, aby dosahovali lepšie zdravotné výsledky.

Zisti viac na novonordisk.com/changingdiabetes

Vďaka inováciám meníme diabetes

1. International Diabetes Federation. *IDF Diabetes Atlas*, 8th edn. Brussels, Belgium: International Diabetes Federation. 2017.
2. Cities Changing Diabetes. Diabetes Projection Model. In: Incentive, ed. Holte, Denmark 2017.

Obsah

Milí čitatelia!

Prišlo najfarebnejšie obdobie roku. Príroda hraje celou paletou farieb, aké nedokázali zachytiť ani najznámejší maliari ako je Vincent van Gogh, Rembrandt, Harmenszoon van Rijn a iní na svojich plátnach. Je to možno tým, že príroda sa mení každú sekundu, a to sa na obraz nedá zachytiť.

Od vydania minulého čísla nášho časopisu uplynulo pol roka a už Vám prinášame druhé číslo. Sme veľmi radi, že náš časopis Vás zaujíma a zvyšuje sa aj záujem o uverejnenie príspevkov v našom časopise. Musím zvlášť vyzdvihnúť fakt, že časť príspevkov prichádza vyslovene od na slovo vzatých odborníkov a témy sú zamerané na pomoc Vám, diabetikom. Základné ciele časopisu zostávajú nezmenené, majú byť nástrojom celoživotného vzdelávania, ktoré pomáha ľuďom trpiacim na chronické celoživotné ochorenie akým je cukrovka. Novinkou je však aj predstavovanie práce jednotlivých základných organizácií ZDS. Majú byť aj nápovedou ako zlepšiť a zatraktívniť prácu vo svojom regióne. Môžete z práce iných čerpať niečo nové, ale aj ukázať čo sa robí u Vás.

Na záver by som Vám všetkým chcel v mene našej redakčnej rady a šéfredaktorky vzhľadom na blížiacu sa sviatky, zaželať veselé Vianoce, šťastný Nový rok a v neposlednom rade veľa pekných chvíľ strávených čítaním.

Mgr., Ing. Jozef Borovka
prezident ZDS

5

REKONDIČNÉ POBYTY

Diabetici z celého Slovenska vo Vysokých Tatrách

8

KONGRES EASD

Zväz diabetikov Slovenska
na 59. kongrese EASD
v Hamburgu

9

ZO DIABAN

ZDS Základná organizácia DIABAN,
Bánovce nad Bebravou

10

ČO JE GLAUKÓM?

Očné ochorenie, ktoré súvisí s hromadením vnútroočnej tekutiny

12

MOČOVÉ KAMENE

Diabetes mellitus a močové kamene

14

ČO SI MÔŽETE PÝTAŤ ZO ZP

Nároky na zdravotnícke pomôcky pre diabetikov

16

ČO SI MÔŽETE PÝTAŤ ZO SP

Možnosti kompenzácií ŤZP u ľudí s ochorením diabetes mellitus

20

LIEČBA INZULÍNOVOU PUMPOU

Faktory ovplyvňujúce rozhodnutie pacienta

22

AKTIVITY

Zväzu diabetikov Slovenska v roku 2024

23

PRIHLÁŠKA

za korešpondenčného člena ZDS

1 VEC, KTORÚ POTREBUJETE VEDIEŤ

Srdcové ochorenia sú najčastejšou príčinou
úmrtnosti ľudí s cukrovkou 2. typu.^{1,2}

Nad rámec odporúčanej
zmeny životného štýlu,
máte možnosť sa spýtať
Vášho lekára na liečbu,
ktorá môže znižovať riziko
srdcových ochorení.³

Je to Vaše srdce.
Chráňte si ho.

Referencie:

1. Leon B, Maddox T. World J Diabetes. 2015;6(13):1246-58.
2. Morrish NJ, Wang SL, Stevens LK, et al. Diabetologia 2001; 44Suppl 2:S14-21.
3. Buse, J.B. et al. 2019 update to: Management of hyperglycaemia in type 2 diabetes, 2018. A Consensus Report by ADA-EASD. Diabetes Care Feb 2020, 43 (2) 487-493;

Rekondičné pobyty

Diabetici z celého Slovenska vo Vysokých Tatrách

Zväz diabetikov Slovenska zabezpečuje pre svojich členov, najmä s ťažkým zdravotným postihnutím rekondično – integračné a rehabilitačné pobyty, ktoré slúžia na regeneráciu, vzdelávanie, ale v neposlednom rade aj stretávanie sa osôb s rovnakým celoživotným ochorením. Podujatia sú organizované pre detských diabetikov, dospelých diabetikov a aj rodiny s diabetikom.

◆ DETSKÝ LETNÝ DIA TÁBOR

Čo je pre deti krajšie, ako keď si môžu oddýchnuť a zabaviť sa po ukončení školského roka. Preto sme aj v roku 2023 pripravili pre detských diabetikov a celiatikov letný detský rekondično – integračný a rehabilitačný tábor vo Vysokých Tatrách.

Už po dvadsiatykrát sa takto zišli detskí diabetici zo všetkých kútov Slovenska v malebnom a krásnom prostredí pod Roháčmi v Žiarskej doline. Aké bolo krásne a milé, keď sme videli detičky s úsmevom a v očakávaní, aký budú mať program, prichádzať do Hotela Spojár. Mnohí sa už poznali, a tak stretnutie bolo o to srdečnejšie. Noví účastníci sa ešte len rozkukávali, ale to netrvalo dlho a už si našli svoje spriaznené duše. Hotel sa na tento tábor pripravil

a deti boli ubytované v pekných izbách so sociálnym zariadením. Počas pobytu mali deti zabezpečenú diabetickú stravu 6x na deň a v niekoľkých prípadoch aj diabeticko-celiatickú. Bolo pre nich zabezpečené meranie hladiny cukru v krvi v réžii Zväzu diabetikov a edukátorov Slovenska. Zväz zabezpečoval aj kompletný servis zdravotnej starostlivosti, či pre deti, ktoré boli liečené inzulínovou pumpou, alebo pre deti na inzulínovom pere. Toto mali na starosti pani doktorka Janka z Národného endokrinologického

a diabetologického ústavu Ľubochňa a zdravotné sestry. Bolo na tom všetkom najlepšie to, že nemali veľa roboty a všetko prebehlo v norme. Deti navštívili Aquapark Tatralandia a Aquapark Bešeňová. Tieto zábavné parky pripravili pre deti aj obed podľa našich požiadaviek. Voda je prírodný živý, ale deti sa na okamžik stali detským živlom a neostal ani jeden tobogan bez povšimnutia. Aj počasie nám bolo naklonené, a tak všetci šantili, súťažili, zabávali sa, no prostě užívali si to. Zaujímavou atrakciou bolo stretnutie s vojakmi z Vojenskej akadémie z Demänovskej doliny. Na chvíľu sa deti ponorili do vojenského života. Stretli sa s topografiou a vyskúšali si rozpoznávanie terénu. Boli im ukázané ľahké zbrane a zároveň vysvetlené, aké sú nebezpečné. Aj tak si ich každý chcel zobrať do ruky. Mnohí sa obliekli do plnej poľnej výstroje a sami ucítili, aké je to ťažké nosiť. Odvážnejší sa obliekli aj do protichemického oblečenia. Vojaci pre nich pripravili aj súťaže, a tak bolo koho odmeňovať. Veľmi zaujímavé bolo stretnutie s medzinárodnou rozhodkyňou vo vodnom slalome, ktorá sa zúčastnila aj olympijských hier. Deti ju zasypali množstvom otázok. Stretli sa aj s detskou psychologičkou a rozprávali sa na tému šikanovanie a týranie detí. Aj tu bolo množstvo otázok a mnohé boli na zamyslenie. Niektoré deti išli ešte sami za psychologičkou. Pobyt bol zameraný aj na edukáciu a to hlavne na nutnosť selfmonitoringu, správnu životosprávu, vhodnú a správnu aplikáciu inzulínu a sociálne poradenstvo. Čo by to bol za tábor, keby nebola diskoteka. Až tam má človek možnosť vidieť koľko energie je v deťoch a ako sa vedľa neviazane zabávať. Tu človek vidí, že aj keď sú to choré deti, predsa sú to deti, také, ako každé iné, možno viac zodpovednejšie.

Deti počas pobytu nadviazali množstvo kamarátskych vzťahov a na záver sa spolu lúčili so slovami o rok sa znovu stretne. Je treba poďakovať všetkým vedúcim, doktorke Janke, ktorá našťastie nemala veľa roboty. Poďakovať však treba aj Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré podporilo tento detský tábor. Ďakujeme sponzorom, darcom ako aj Unipharme za dar pre celiatických diabetikov. Práve so spoločnosťou Unipharma takto spolupracujeme už osemnásť rokov a nikdy sme nepočuli slovo nedá sa, nie je to možné, ba naopak vždy poradili, aké produkty sú pre celiatické deti.

◆ REKREÁCIA DIABETIK A RODINA

Stretnutia celých rodín, ktoré majú medzi sebou diabetika je prejavom spoločného súžitia v rodine. Na tomto pobyte sa stretávajú viaceré rodiny s podobným problémom a môžu si pod odborným dohľadom vymieňať skúsenosti života vo vlastnej komunite.

Po roku privítali diabetikov so svojimi rodinami Západné Tatry krásnym počasím a les im ponúkol svoje poklady: jahôdky, čučoriedky, huby, ktoré účastníci rekreácie Diabetik a rodina často využívali. Stretli sa v hojnom počte, niektorí opakovane, niektorí po prvýkrát. Na zoznamovacom večierku sa vzájomne predstavili a zabavili. Pre účastníkov boli pripravené edukácie, ktorých sa zúčastnili aj členovia rodiny. Pani Evka, ktorá dostala ocenenie „Biele srdce“ nám predstavila, čo vlastne je cukrovka a ako sa pri tejto chorobe má správať diabetik aj jeho rodina. Súčasťou prednášok bolo aj sociálne poradenstvo, ktoré účastníci s vďakou prijali a aktívne sa zapájali. Pre deti pani Danko pripravila zaujímavé súťaže a detičky dostali darčeky, ktoré im pripravil prezident ZDS. Týždeň prešiel ako voda, niektorým sa podujatie páčilo viac, iným menej. Nedá sa však všetkým vyhovieť, ako sa hovorí: sto ľudí, sto chutí. Rozlúčili sme sa s krásnym prostredím a oddychnutí sme sa vrátili do svojich domovov o niečo bohatší vo svojich vedomostiach o cukrovke.

◆ REKONDIČNÝ POBYT PRE DOSPELÝCH DIABETIKOV

Diabetik bojuje so svojim ochorením celý život. Niektorí svoje ochorenie zvládajú bez problémov, iní s ním stále bojujú. Mnohí cítia aj prekážky v bežnom živote, a to v zamestnaní, vo svojom okolí, kde žijú, z nedostatku lekárov, ekonomickými problémami a pod. Zväz diabetikov Slovenska im chce aspoň trochu pomôcť, a preto organizuje pre nich rekondično – integračné a rehabilitačné pobyty.

Diabetici s ŤŽP z celého Slovenska po období, kedy sa mohli v obmedzenom režime spoločne stretávať, privítali možnosť socializácie formou rekondično – integračného a rehabilitačného pobytu v Nízkyh Tatrách v Relax Hoteli FIM. Takýto pobyt Zväz diabetikov Slovenska pripravuje každý rok na základe verejného obstarávania. Pripravili sme 5 turnusov, z toho jeden v apríli a štyri v septembri a októbri. Účastníci súťažili, športovali a zabávali sa. Hlavným zameraním však ostala edukácia zameraná na pohybovú aktivitu, nutnosť merania si hladiny cukru v krvi, zvládanie svojho ochorenia s cieľom zachovať si svoju kvalitu života a oddýchnuť si. Zabezpečili sme pre účastníkov preventívne testovanie formou monitoringu zdravia, kde každý zistil

svoj telesný tuk, viscerálny tuk, svoje BMI, svalovú hmotu, obsah vody v tele, stupeň bazálneho metabolizmu a metabolický vek. Mnohí boli prekvapení, ako to s ich telom vyzerá a niektorí sa veľmi čudovali. Preto všetci privítali radu ako ísť nato, aby sa zlepšili. Pomohla im k tomu poradením a usmernením odborníčka – diabetologička z Národného a diabetologického ústavu Ľubochňa MUDr. Silvia Dokušová, PhD. Pomocnú ruku im podal aj darček, ktorý dostali na jednoduché cvičenie vhodné aj pre seniorov. Zaujímavé boli interaktívne prednášky o stravovaní, kde sa do zostavovania jedálnička zapájali všetci účastníci. Ti najlepší boli aj odmenení a prednáškou sme si aj vysvetlili, že pri cukrovke musíme byť zodpovední. Čo by to bol za rehabilitačný pobyt, keby každý účastník neabsolvoval liečebné procedúry.

Každý ich mal pätnásť a boli šité na jeho potreby a požiadavky. Najviac boli vyťažené procedúry ako elektroliečba, magnet, rašelinový zábal, masáž a suchý uhličitý zábal. Počasie nám skutočne vyšlo a tak nechýbali prechádz-

ky do prírody na Chopok, jaskyne, Liptovského Mikuláša či blízkeho okolia. Mnohí sa stali na chvíľu hubármi a veru pri zbere boli aj úspešní. Našli sa aj exempláre, ktoré boli skutočne reprezentačné. Niektorí účastníci sa aktívne podieľali svojimi skúsenosťami v liečbe cukrovky pri natočení reklamného krátkeho filmu pre diabetikov a diabetológov. Boli to pobyty, na ktorých sa mnohí poučili, ale si aj oddýchlili a zabavili sa.

Na záver sa treba poďakovať všetkým darcom, Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR za podporu zorganizovania týchto pobytov. Poďakovať sa treba aj všetkým vedúcim, lekárom, sestram, sociálnym pracovníkom, ktorí sa starali o všetkých účastníkov, a to aj napriek tomu, že neboli finančne ohodnotení a boli na pobytoch na úkor vlastného voľna.

Zväz diabetikov Slovenska však pripravuje aj v roku 2024 rekondičné pobyty, ktorých termíny môžete hľadať a určite aj nájdete v tomto čísle.

**Mgr. Ing. Jozef Borovka, Mgr. Anna Lalíková,
Mgr. Lucia Demková, Anna Páleníková**

Nahlasovanie
Rekreácia Diabetik a rodina
Rekondičný pobyt dospelých
a.palenikova@gmail.com

Nahlasovanie
Detský letný DIA tábor
diabetickytabor@gmail.com

Kongres EASD

Zväz diabetikov Slovenska na 59. kongrese EASD v Hamburgu

Ako každý rok, tak aj tento, sa konal v dňoch 2. – 6. 10. 2023 medzinárodný kongres diabetológov EASD v Hamburgu v Nemecku. Nemeckí kolegovia potvrdili svoju povest dobrých organizátorov, pretože sa podujatie konalo v rozľahlej kongresovej hale Messe, pozostávajúcej z viacerých vzájomne prepojených častí a budov, s veľmi dobrým spojením mestskej hromadnej dopravy. Hala sa navyše nachádzala priamo pri rozmanitom botanickom parku, ktorý bol voľne prístupný verejnosti.

Medzinárodného kongresu sa prekypovalo zúčastnilo niekoľko tisíc diabetológov, sestier, pacientov, patientskych a lekárskech organizácií a vystavovateľov z celého sveta. Nadpriemerná účasť zrejme bola spôsobená stabilizáciou situácie okolo pandémie COVID-19, ktorá prebiehala v ostatných troch rokoch. Ostatné ročníky sa konali výlučne v online podobe.

Už v apríli 2023 dostal náš Zväz diabetikov Slovenska pozvánku do takzvanej „Dedinky asociácií“, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou konferencie. Reprezentáciu nášho Zväzu zabezpečili viceprezidentka pre zahraničie MUDr. Nicolette Zavillová a viceprezidentka Bc. Petra Richtárechová. V stánku o veľkosti 2x2m sme vystavili fotografie z našich najúspešnejších akcií ako je Detský tábor pre diabetikov, Festival diabetu, Diabetologické dni, ale aj edukačné semináre vytvorené pre diabetikov. Prezentovali sme unikátne sociálno-edukačné centrá, ktoré u nás fungujú. Účastníci sa pri nás pristavovali v hojnom počte a boli veľmi milo prekvapení, koľko programu dokážeme pre ľudí s diabetes mellitus vytvoriť. Verejnosť sa zaujímala predovšetkým o náš detský tábor konaný v krásnom tatranskom prostredí.

Pripravený stánok navštívila aj aktuálna prezidentka EASD Chantal Mathieu a odniesla si od nás krásnu pripomienku na Slovensko vo forme magnetky a dosky na krájanie s vypáleným čičmanským vzorom. K stánku sa pristavilo aj množstvo slovenských

a českých diabetológov a sestričiek.

Boli radi, že sa aj touto formou môžu dozvedieť o aktivitách Zväzu diabetikov Slovenska.

Žiaľ, je nutné konštatovať, že ekonomická kríza dopadá aj na takto organizované kongresy a hlavne na malé zväzy a asociácie, ktoré sa sem chodia prezentovať. V tomto roku sa ich podľa našich prepočtov zúčastnilo len necelých dvadsať. Každopádne sme sa opäť stretli s našimi starými známymi a kolegami napríklad zo susedného Poľska.

V priebehu týždňa sme sa zúčastnili niekoľkých prednášok a sympózií. Medzi najzaujímavejšie určite patrila prednáška s názvom: *Prítomnosť, budúcnosť a ďaleká budúcnosť*

inzulínoterapie, kde prednášajúci prezentovali svoje závery o ovplyvňovaní génov, čím dokážu zabezpečiť neskorší nástup nutnosti inzulínoterapie. Prednáška sa tešila nadpriemernej účasti odborníkov a diabetickej verejnosti. Vyplynulo z nej napredovanie vedeckých poznatkov v doposiaľ nie úplne preskúmanej oblasti. Najmarkantnejším výsledkom týchto štúdií je možnosť zlepšenia života malým deťom, a to oddialením terapie cukrovky. Pokrok je badateľný aj po technologickej stránke, čo sme sa presvedčili u množstva vystavovateľov z rôznych kútov sveta. Jedným z nich, boli aj vystavené cenné predmety z múzea cukrovky v Mníchove. Ďalej predstavenými technológiami boli hlavne novovytvorené aplikácie na kontinuálne meranie glykémie, ktoré boli kompatibilné s dnešnými smartfónmi. Nás však najviac zaujala inzulínová pumpa o veľkosti troch centimetrov v najdlhšej ose, ktorá môže byť naplnená až tristo jednotkami inzulínu. Je kompatibilná, malá a takmer neviditeľná! Celkovo by sme medzinárodný kongres diabetológov hodnotili veľmi dobre. Stretli sme množstvo zaujímavých ľudí a vymenili si vzájomne cenné informácie a nové nápady v oblasti edukácie a aktivít spolkov. Zatiaľ dovidenia budúci rok v Madride!

MUDr. Nicolette Zavillová
viceprezident ZDS
Bc. Petra Richtárechová
viceprezident ZDS

ZO DIABAN

ZDS Základná organizácia
DIABAN, Bánovce nad Bebravou

ZDS Základná organizácia DIABAN Bánovce nad Bebravou je v zmysle Stanov ZDS organizačnou zložkou a vyvíja svoju činnosť vo svojom meste a regióne. Úzko spolupracuje so samosprávou a mestom, kde pôsobí spolu s inými organizáciami tretieho sektora. Ich práca je na dobrovoľnej báze a obetavosti pre diabetikov.

ZO DIABAN bola založená pred dvadsaťjeden rokmi, presne 17. marca 1992. Zakladateľmi boli Alexander Barta spolu s Danielou Škorcovou, Annou Margolienovou, MUDr. Annou Gyutmentovou, Jánom Báčikom, Pavlom Čuvalom a Ludvíkom Hossom, ktorí sa rozhodli zmobilizovať diabetikov zo svojho okolia a založili základnú organizáciu, ktorá sa stala súčasťou ZDS.

K najvýznamnejším aktivitám už od začiatku patrí edukácia nielen našich členov, ale aj širokej verejnosti mesta. Neoddeliteľnou súčasťou počas všetkých rokov býva meranie glykémie občanom Bánoviec nad Bebravou, zamestnancom MsÚ, Obvodného úradu, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a oddelení polície. Taktiež pravidelne pripravujeme posedenie pri guláši spojené s edukáciou. Svoju činnosť a aktivity prezentujeme na nástenke, ktorá je umiestnená vedľa nákupného centra TESCO. Pre svojich členov pripravujeme výlety do prírody, aj návštevu mestskej plavárne. Svetový deň diabetu si členovia našej organizácie pripomínajú aktívnou účasťou na Festivale diabetu v Banskej Bystrici. Mnohí z nás sa spolupodieľajú na aktivite vyhlásenej IDF „Pochod proti cukrovke“. Členovia s ťažkým zdravotným postihnutím sa každý rok zúčastňujú rekondično-integračných rehabilitačných pobytov v Nízkych Tatrách, ktoré organizuje Ústredie ZDS, kde okrem pohybu na čerstvom vzduchu a rehabilitačných procedúr získavajú informácie o cukrovke nielen z odborných prednášok, ale aj z rozhovorov a osobných skúseností účastníkov pobytu.

◆ NAŠA ZO MALA DOPOSIAĽ LEN DVOCH PREDSEDŮV:

Alexander BARTA: 1992 - 2007

Anna PÁLENÍKOVÁ: 2007 – súčasnosť

Chcela by som sa poďakovať členom výboru našej ZO a tiež všetkým členom, ktorí sa aktívne zapájajú do činnosti organizovaných našou základnou organizáciou.

V roku 2024 plánujeme členskú schôdzu, meranie glykémie, posedenie pri guláši, edukácie a účasť na rekondično-rehabilitačných a integračných pobytov, Diabetologických dňoch v Liptovskom Mikuláši a Festivalu diabetu v Banskej Bystrici. Naši detskí diabetici sa zúčastnia detského letného DIA tábora. Zúčastníme sa aj rekreácie Diabetik a rodina.

A teraz vás pozvem k nám, do Bánoviec nad Bebravou. Vitajte v našom mestečku, ležiacom medzi Strážovskými vrchmi a Považským Inovcom pri toku rieky Bebrava a Radiša vo výške 216 m.n.m., medzi spojniciou magistrály stredným Slovenskom a Moravou. Je to malé, málo známe mestečko, mestečko „troch ruží“, ktoré už dnes možno nemá až taký veľký význam ako v minulosti, ale pre nás Bánovčanov je najvýznamnejším miestom na svete. Je to naše mesto, naše rodisko náš domov. Uvedomujem si dôležitosť poznania svojho domova pre obyvateľov a návštevníkov mesta, dôležitosť poznania jeho histórie, jeho základných priorít ako základnej podmienky na prečítanie vlastnej hrdosti na svoj domov, ktoré budovali celé generácie našich predkov. Pri návšteve nášho mestečka Vás chcem pozvať do Pamätného domu Janka Jesenského, významného slovenského básnika a prozaika neskorého realizmu, ktorý pôsobil v Bánovciach v rokoch 1905-1914. Na námestí je socha Ľudovíta Štúra, ktorý sa narodil v neďalekom Uhrovci, kde sa zachoval jeho rodný dom a nachádza sa v ňom pamätná izba. V histórii nášho národa zohral Ľudovít Štúr významnú úlohu ako jeden z kodifikátorov slovenského spisovného jazyka. V tom istom dome sa narodil aj významný československý politik, ústredná osobnosť Pražskej jari, Alexander Dubček. Pripomienka jeho života a jeho politickej angažovanosti je v tej istej budove ako pamätná izba Ľudovíta Štúra. V blízkom okolí je Jankov vršok, kde sa nachádza monumentálny Pamätník SNP a tiež rovnomenná prírodná rezervácia.

Z pozície viceprezidentky ZDS chcem poďakovať všetkým predsedom základných organizácií ZDS za ich obetavú prácu pre diabetikov v ich regiónoch.

Verím, že článok bude pre všetkých čitateľov príjemným i poučným zdrojom poznania histórie Bánoviec nad Bebravou.

Anna Páleníková

Predseda ZO DIABAN Bánovce nad Bebravou,
1. viceprezident ZDS

ZO ZDS DIABAN - Bánovce nad Bebravou
KONTAKT: a.palenikova@gmail.com
+421 915 776 500

Čo je Glaukóm?

Očné ochorenie, ktoré súvisí s hromadením vnútroočnej tekutiny

Glaukóm je očné ochorenie, ktoré súvisí s hromadením vnútroočnej tekutiny. Toto nahromadenie tekutiny zvyšuje očný tlak a môže poškodiť nerv, ktorý prenáša zrkové informácie do mozgu (nazývaný „zrkový nerv“). Dôsledkom toho dochádza k postihnutiu zraku.

◆ NORMÁLNE ZDRAVÉ OKO

V normálnom zdravom oku sa tekutina (nazývaná „komorný mok“) vo vnútri oka tvorí nepretržite. Táto tekutina cirkuluje v oku a dodáva „rohovke“ a „šošovke“ dôležité výživné látky. Potom tekutina odteka cez malíčké otvory (nazývané „trabekulárna sieťovka“). Táto neustála tvorba a odtok tekutiny udržiava oko vlhké a zdravé.

◆ OKO POSTIHNUTÉ GLAUKÓMOM

V oku, ktoré je postihnuté glaukómom, sa vytvorí viac tekutiny ako sa z neho odstráni. Tým dochádza k nahromadeniu tekutiny, ktoré zvyšuje tlak vo vnútri oka (nazývaný „vnútroočný tlak“). Tento tlak postihuje všetky časti oka, avšak často poškodí najviac „zrkový nerv“.

◆ POŠKODENIE ZRAKU

Glaukóm postihuje „širokohlé videnie“. Ide o vonkajší okraj videnia alebo „periférne videnie“. Keďže glaukóm postupuje pomaly, možno ste nespozorovali až doteraz žiadne problémy so svojim zrakom.

S postupom glaukómu sa v periférnom videní objavujú prázdne škvrny, takže už nie ste schopní vidieť toľko alebo tak jasne ako predtým.

Ak sa glaukóm nezistí včas alebo ak sa riadne nelieči, v extrémnych prípadoch môže viesť k slepote. Našťastie vďaka lepšej miere osvetly a moderným diagnostickým technikám

v súčasnosti dochádza k takýmto prípadom veľmi zriedkavo.

◆ MÁME VŠAK DOBRÉ SPRÁVY

Poškodenie postihnutého zraku, ku ktorému už došlo, sa nedá odstrániť, dobrou správou je, že pravidelným používaním primeranej liečby, ako sú očné kvapky alebo tablety, môžeme spolu s očným lekárom predísť alebo oddialiť ďalšie poškodenie vášho „širokohlého videnia“. V závislosti od vášho zdravotného stavu jednou z možností môže byť aj chirurgický zákrok.

◆ ROZDIELNE DRUHY GLAUKÓMU

Existujú dva rozdielne druhy glaukómu:

- a) s otvoreným uhlom
- b) s uzavretým uhlom

Glaukóm s otvoreným uhlom je bežný „chronický“ stav (čo znamená, že trvá dlhodobo). Tento druh glaukómu spôsobuje blokáda v odtokovom systéme oka a často sa zistí pri rutinnom vyšetrení oka.

Glaukóm s uzavretým uhlom alebo glaukóm s „nadbytočnou tvorbou tekutiny“ je oveľa zriedkavejší „akútny“ stav však znamená, že je krátkodobý avšak závažný a príznaky sú evidentné. Ak sa nelieči, v priebehu krátkej doby môže spôsobiť oslepnutie. Tento druh glaukómu vznikne, keď sa uhol vstupu do odtokového systému

uzavrie a tekutina nemôže odtekať. Glaukóm môže vzniknúť v dôsledku iného ochorenia alebo stavu postihujúceho štruktúru alebo funkciu oka. Toto sa označuje ako „sekundárny glaukóm“ (aj chronický), ktorý môže byť spôsobený opuchom alebo zrastami v oku.

Sekundárny „akútny“ glaukóm sa môže vyskytnúť u ľudí s cukrovkou, zákalom šošovky alebo u tých, ktorí sú dlhodobo liečení steroidmi, avšak takéto prípady sú zriedkavé.

◆ AKO SA GLAUKÓM LIEČI

Odkladanie liečby na neskôr, či už ide o postupný alebo náhly a bolestivý výskyt glaukómu, môže viesť k závažným ťažkostiam.

Druh liečby, ktorá bude predpísaná pacientovi, vždy závisí od druhu glaukómu, ktorý bol očným lekárom diagnostikovaný.

◆ LIEČBA CHRONICKÉHO GLAUKÓMU

Tento druh glaukómu sa lieči predovšetkým očnými kvapkami, ktoré znižujú množstvo vytvorenej tekutiny v oku, alebo napomáhajú účinnejšiemu odtoku tejto tekutiny. Niektoré očné kvapky sú vyvinuté tak, aby naraz mali obidva spomenuté účinky. Chirurgický zákrok sa vykonáva len vtedy, keď sa glaukóm neupraví po týchto štandardných druhoch liečby, alebo ak sa zhorší napriek úspešnému zníženiu vnútroočného tlaku.

S postupom glaukómu sa v periférnom videní objavujú prázdne škvrny

◆ LIEČBA AKÚTNEHO GLAUKÓMU

Keď sa vyskytne akútny glaukóm, očný lekár uskutoční dve veci. Najskôr nasadí jeden zo spomínaných druhov liečby na zníženie vnútroočného tlaku a bolestivých príznakov. Potom sa laserovým chirurgickým zákrokom otvorí uhol vstupu do odtokového systému, aby tekutina mohla odtekať. Skôr ako začnete s aplikáciou očných kvapiek

1. Používajte očné kvapky podľa odporúčania lekára (reklama nelieči a nemusí každému vyhovovať).
2. Ak používate viacero druhov očných kvapiek, riadte sa pokynmi pre dávkovanie v príbalových letákoch.
3. Pred použitím očných kvapiek si vždy umyte ruky.
4. Nikdy sa nedotýkajte oka špičkou dávkovacej fľaštičky.
5. Ako pri každom druhu liekov, odporúča sa uchovávať očné kvapky mimo dosahu detí.

-red-

◆ KROK Č. 1

Zakloňte hlavu dozadu a ukazovák potiahnite za dolné viečko postihnutého oka, aby sa vytvoril vak.

◆ KROK Č. 2

Obráťte fľaštičku hore dnom.

◆ KROK Č. 3

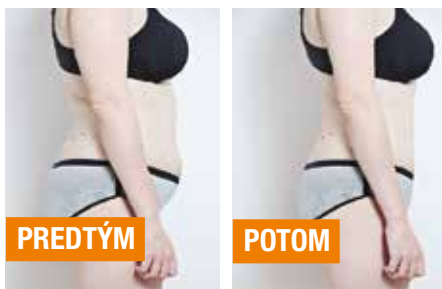
Jemne stlačte fľaštičku. Do vaku na spodnom viečku nakvapkajte počet kvapiek podľa odporúčania lekára. Zatvorte oči na 1 až 2 minúty, aby oko kvapku (kvapky) vstrebal.

DOLEŽITÁ POZNÁMKA

- Fľaštička, ktorú používate, obvykle vydrží jeden mesiac od dátumu otvorenia.
- Potom sa musí použiť nová fľaštička, aj keď ste ešte neminuli obsah starej fľaštičky
- Ak používate fľaštičku s jednorázovou dávkou môže sa použiť iba raz a hneď po jej použití sa musí okamžite zlikvidovať.

Stabilná hladina glukózy v krvi a jej vplyv na kontrolu telesnej hmotnosti

Nedávna talianska štúdia* o výživových doplnkoch určených na blokáciu uhľohydrátov/cukrov priniesla pôsobivé výsledky o ich efekte na telesnú hmotnosť.

Vysvetlením úbytku telesnej hmotnosti je, že extrakt z listov moruše bielej a chróm, obsiahnuté v produkte Zuccarin™ blokujú vstrebávanie cukrov zo stravy, ktorú prijímame. Keď nepríde k tráveniu týchto cukrov, hladina cukru v krvi sa stabilizuje a dochádza k lepšiemu spaľovaniu tukov a úbytku hmotnosti.

Pri výživovom doplnku Zuccarin™ bol v priemere zaznamenaný úbytok cca 9 kg a to iba za 90 dní. Osoby, ktoré počas prieskumu užívali prípravok Zuccarin™ zaznamenali úbytok 10 % ich telesnej hmotnosti a 3-krát vyššiu stratu na váhe, v porovnaní s kontrolovanou skupinou, ktorá dodržiavala stanovenú diétu, ale bez užívania prípravkov s obsahom moruše bielej. Okrem toho, ľudia užíajúci prípravok s obsahom moruše bielej vykazovali stabilnejšie hodnoty cukru v krvi.

„Zuccarin™ užívam teraz už 3 roky a darí sa mi udržiavať stabilnú hladinu cukru v krvi. Myslím si, že je to tá najlepšia vec, ktorú som pre svoje zdravie mohla urobiť!“ hovorí Alica

Zuccarin™ od škandinávskej spoločnosti New Nordic je celosvetovo najpredávanejší výživový doplnok s obsahom moruše bielej.

Zuccarin™ je dostupný v lekárnach. Pre viac informácií a nákup online navštívte náš web **www.newnordic.sk** alebo nás kontaktujte na tel. č.: **0918 117 476**

Nasnímajte QR kód pre nákup online»

Zdravie z prírody
s logom strieborného stromu
žiadať aj vo svojej lekární.

*„White Mulberry Supplementation as Adjuvant Treatment of Obesity“, Journal of Biological Regulators and Homeostatic Agents., vydanie 28, č.1, 2014. Tento produkt môže byť užívaný ako doplnok zdravého životného štýlu, ktorý zahŕňa diétu s nízkym obsahom kalórií a pravidelnú fyzickú aktivitu jednotlivcov absolvujúcich program na kontrolu hmotnosti.

Močové kamene

Diabetes mellitus a močové kamene

Diabetes mellitus (DM) patrí medzi metabolické ochorenia, ktoré sa prejavujú zvýšenou hladinou glykémie (cukru v krvi). Prítomnosť hyperglykémie následne spôsobuje prechod glukózy do moču. Glukóza v moči vytvorí ideálne prostredie pre baktérie, ktoré cukor využívajú ako zdroj energie a ďalej sa množia. Z tohto dôvodu sú pacienti so zle kompenzovaným DM náchylnejší na infekcie močových ciest.

Prítomnosť baktérií môže indukovať tvorbu infekčných močových kameňov, medzi ktoré patria struvit (magnézium-amónium-fosfát), uhličitán apatit (taktiež nazývaný aj ako karbapatit alebo hydroxyapatit) a monoamónium urát. K tvorbe močových kameňov prispieva aj pomalšie vylučovanie moču, stagnácia moču na rôznych úrovniach močových ciest a postihnutie nervov, ktoré vedie k zhoršenému močeniu, zníženiu citlivosti na náplň mechúra, neúplnému vyprázdneniu mechúra až ku kompletnému zastaveniu močenia. K spomínaným poruchám dochádza z dôvodu mikro a makrokomplikácií cukrovky.

Podľa miesta uloženia rozdeľujeme konkrementy na: nefrolitiázu – kameň v kalichoch obličky, pyelolitiázu – kameň v panvičke obličky, ureterolitiázu – kameň v močovode, cystolitiázu – kameň v močovom mechúri a uretrolitiázu – kameň v močovej trubici.

Ak sa litiáza nachádza v kalichoch obličky, nemusí spôsobovať žiadne problémy. Pokiaľ je však infekčnej povahy, môže mať pacient väčšiu predispozíciu k pyelonefritíde – zápalu obličky.

Ureterolitiáza je zo všetkých typov uloženia najviac ohrozujúca. V prípade vycestovania konkrementu z obličky do močovodu dochádza k obštrukcii močovodu a pri každom pokuse obličky o vypudenie moču dochádza ku kolikovitým bolestiam pacienta. Prejavujú sa intenzívnymi a pravidelnými kŕčovitými jednostrannými bolesťami v bedrovej oblasti s vyžarovaním do podbrúška. Bolesti môže sprevádzať pocit na zvracanie alebo opakované zvracanie. V tomto bode pacienti navštevujú akútnu urologickú pohotovosť k určeniu ďalšieho postupu.

Riešenie spočíva v urologickom vyšetrení a pri potvrdení predpokladanej diagnózy ultrazvukom a CT vyšetrením dostáva pacient lieky proti bolesti. Následne už postup závisí od veľkosti kamienku. Pokiaľ jeho veľkosť nepresahuje 6-7 mm môžeme pristúpiť k vypudzovacej terapii. Je to terapia, pri ktorej sa snažíme aby pacient spontánne vymočil konkrement. V priebehu tejto terapie užíva pacient lieky

proti bolesti a na zníženie opuchu močovodu, podporujeme pacienta v pohybe – poskakovať, chodiť po schodoch ale aj na prechádzky (samozrejme mimo bolestí) a mal by prijímať aspoň 2-3 l tekutín denne. Odchod kamienku pacient sleduje močením cez sitko.

Pokiaľ ani do niekoľkých týždňov nedôjde k spontánnemu odchodu, musíme pristúpiť k chirurgickej liečbe. V prvej dobe väčšinou urologická operácia spočíva v endoskopickom zavedení ureterálneho stentu (hadičky, ktorá zabezpečí odtok moču z obličky do močového mechúra). V druhej dobe sa následne po príprave močovodu stentom pristúpi k samotnej extrakcii konkrementu ureterorenoskopom.

Ak sa v akoľvek momente k týmto problémom pridá aj teplota, vzniká takzvaný septický stav a môže to pacienta ohroziť na živote. V tomto prípade musíme pristúpiť k akútnej derivácii (zabezpečeniu odtoku moču) obličky, a to buď stentom alebo nefrostómiou.

Cystolitiáza nemusí spôsobovať žiadne problémy. Vzniká buď prechodom konkrementu z vyšších častí urologického traktu alebo sa novovytvorí v mechúri pri porušenej funkcii vylučovania moču, najčastejšie na podklade zväčšenej prostaty. Symptomatológia závisí od jeho veľkosti. Pri väčších cystolitoch má pacient časté nútenie na močenie a môže sa pridať aj krv v moči. Liečba spočíva v cystolitotrypsii – endoskopickom rozbíjaní kameňa alebo cystolitotómii – extrakcie kameňa tvoreným prístupom cez močový mechúr. Uretrolitiáza je najčastejšie prítomná len chvíľu a dochádza k jej vypudeniu pri močení. Ojedinele sa stáva, že je nutný endoskopický zásah cystoskopom.

Liečba a správna kompenzácia diabetes mellitus s čo najlepšími hladinami glykémie a zároveň súbežnou liečbou infekcií močových ciest prispieva k predchádzaniu tvorby konkrementov. Dôležitá je taktiež správna životospráva, dostatočný príjem tekutín a pravidelné močenie.

MUDr. Nicolette Zavillová

Fakultní Thomayerova nemocnice, Praha

ZO ZDS	Predseda	E-mail	Telefonický kontakt
ZDS ZO DIABANBY Banská Bystrica	Ing. Marián Murgaš - predseda Ľudmila Murgašová - kont. osoba	diabanby@gmail.com	0903 180 140
ZDS ZO DIABAN Bánovce nad Bebravou	Anna Páleníková	a.palenikova@gmail.com	0915 776 500
ZDS ZO DIAORAVA Dolný Kubín	Mgr. Anna Lalíková	diaorava@gmail.com	0915 830 836
ZDS ZO DIADUB Dubnica nad Váhom	Dana Žiačková	dankaziackova@gmail.com	0904 587 787
ZDS ZO DIAHENN Humenné	Štefan Dlužanin	diahenn.he@gmail.com	0905 626 817
ZDS ZO Košice	Ing. Darina Ruščinová	darina.ruscinova@gmail.com	0907 624 150
ZDS ZO Košice - deti	Peter Hušťak	diadetikosice@gmail.com	0903 903 837
ZDS ZO DIAKREM Kremnica	Peter Lukačko - predseda Alleramová Anna - kont. osoba	peterlukacko@azet.sk, aalleramova@gmail.com	0903 060 022, 0911 490 159
ZDS ZO DIALIPTOV Liptovský Mikuláš	Zuzana Štrícová	zozdsdialiptov@gmail.com	0918 719 586
ZDS ZO DIAMART Martin	PhDr. Andrea Bukovská, MHA, MPH	andrea.bukovska@unm.sk	0904 836 695
ZDS ZO DIAMI Michalovce	Mgr., Ing. Jozef Borovka	ecmichalovce@gmail.com	0908 293 043, 0905 253 952
ZDS ZO Piešťany	Ing. Marián Ručkay	marian.ruckay@gmail.com	0905 718 551
ZDS ZO Prešov	Mgr. Mária Koložváryová	diapresov@gmail.com, mkolozvaryova@azet.sk	0911 552 700
ZDS ZO DIAPREUGE Prievidza	Minichová Helena	deziree7@azet.sk	0908 805 751
ZDS ZO a detská org. RUŽA Ružomberok	PhDr. Iveta Dovecová	dovecova@gmail.com	0918 723 057
ZDS ZO DIASABI Sabinov	Mgr. Marko Urdzík	diasabi@centrum.sk	0907 534 441
ZDS ZO DIASPIŠ Spišská Nová Ves	Monika Havrillová	monika.havrillova@gmail.com	0904 380 258, 0949 138 401
ZDS ZO DIATV Trebišov	Mg., Bc. Oktávia Marcinčáková	diatvtrebisov@gmail.com	0904 415 750
ZDS ZO DIAVIA Trenčín	Mgr. Viera Žilková	zds.diavia.trencin@gmail.com	0911 209 109
ZDS ZO DIATYRNAVIA Trnava	Ľubica Lužáková	lubica.luzakova@gmail.com, diatyrnavia@gmail.com	0917 169 442, 033/7435617
ZDS ZO Zlaté Moravce	Anna Gubová - predseda Eva Pacalajová - tajomník	pacalajovae@gmail.com	0905 821 999, 0907 781 943
ZDS ZO DIAŽACA Žarnovica	Mg., Ing. Jozef Zimmermann	jozef.zimmermann58@gmail.com	0910 488 585
ZDS ZO DIAŽIARA Žiar n/Hronom	Jarmila Valová	diaziaara021@gmail.com	0908 548 677
ZDS ZO DIAZIL Žilina	Ivan Ďuriš	diaklubzilina@gmail.com	0915 258 848
Centrá sociálneho poradenstva a edukácie diabetikov			
Ľubochňa	Mgr. Anna Lalíková	eclubochna@gmail.com	0915 830 836
Michalovce	Mgr. Lucia Demková	ecmichalovce@gmail.com	0908 293 043
Prešov	Bc. Viera Ignacová	vignacova@centrum.sk	0911 576 139
Trebišov	Mgr. Lucia Demková	ecmichalovce@gmail.com	0908 293 043

Čo si môžete pýtať zo ZP

Nároky na zdravotnícke pomôcky pre diabetikov

Zdravotnícke pomôcky pre diabetikov predpisuje diabetológ na lekársky poukaz, ktorý je platný 30 dní odo dňa vystavenia. Nárok na zdravotné pomôcky v danom znení kategorizácie, ako ich definuje Ministerstvo zdravotníctva, majú všetci bez rozdielu zdravotnej poisťovne.

Kategorizácia zdravotníckych pomôcok však rozlišuje pacientov na tých, ktorí sú na :

- A. perorálnej liečbe (tabletkách)
- B. konvenčnej intenzifikovanej inzulínovej liečbe: predstavuje aplikáciu inzulínu jeden až dvakrát denne.
- C. intenzifikovanej inzulínovej liečbe: podávanie inzulínu tri a viackrát denne, alebo podávanie inzulínu inzulínovou pumpou.

A. PACIENTI NA PERORÁLNEJ LIEČBE

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 1 ROK

- ♦ Lancety pre lancetové pero na odber kapilárnej krvi v počte 100 ks
- ♦ Testovacie prúžky na testovanie moču pre stanovenie glukózy v počte 100 ks
- ♦ Ihly k aplikácii pre liečbu inkretínovými injekčnými mimetikami (a GLP1, podávanie 1x týždenne) v počte 200 ks

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 3 MESIACE

- ♦ Testovacie prúžky na testovanie moču na stanovenie glukózy a ketolátok v počte 50 ks
- ♦ Testovacie prúžky na testovanie moču na stanovenie glukózy, ketónov a iných látok v počte 50 ks

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 4 MESIACE

- ♦ Testovacie prúžky na stanovenie glykémie glukomerom 50 ks

B. KONVENČNÁ INZULÍNOVÁ LIEČBA

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 5 ROKOV

- ♦ Glukomer bez hlasového výstupu
- ♦ Glukomer s hlasovým výstupom pri nekvalifikovanej strate videnia na obe oči a neschopnosti manipulácie s glukomerom bez hlasového výstupu
- ♦ Lancetové pero na odber kapilárnej krvi
- ♦ Kontrolný roztok glukózy ku glukomeru, ktorý vyžaduje kalibráciu

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 1 ROK

- ♦ Testovacie prúžky na testovanie moču na stanovenie glukózy v počte 100 ks
- ♦ Ihly k inzulínovým perám v počte 200 ks
- ♦ Striekačky so zatavenou ihlou v počte 800 ks
- ♦ Lancety pre lancetové pero na odber kapilárnej krvi v počte 100 ks

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 2 MESIACE

- ♦ Testovacie prúžky na stanovenie glykémie glukomerom v počte 50 ks - pre diabetikov liečených konvenčným inzulínovým režimom a MODY

- ♦ Testovacie prúžky na testovanie moču na stanovenie glukózy a ketolátok v počte 50 ks
- ♦ Testovacie prúžky na testovanie moču na stanovenie glukózy, ketónov a iných látok v počte 50 ks

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 3 MESIACE

- ♦ Gázové skrútené tampóny v počte 100 ks

C. INTENZIFIKOVANÁ INZULÍNOVÁ LIEČBA U DOSPELÝCH

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 5 ROKOV

- ♦ Glukomer s hlasovým výstupom pri nekvalifikovanej strate videnia na obe oči a neschopnosti manipulácie s glukomerom bez hlasového výstupu
- ♦ Lancetové pero na odber kapilárnej krvi
- ♦ Kontrolný roztok glukózy ku glukomeru, ktorý vyžaduje kalibráciu
- ♦ Glukomer bez hlasového výstupu

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 4 ROKY

- ♦ Inzulínová pumpa s príslušenstvom po overení a schválení revíznym lekárom
- ♦ 1x puzdro k inzulínovej pumpe (IP)

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 1 MESIAC

- ♦ Testovacie prúžky na stanovenie glykémie glukomerom v počte 75 ks pre diabetikov liečených intenzifikovaným inzulínovým režimom (v čase, keď nepoužíva CGM systém), LADA (t.j. 18 balení prúžkov po 50 kusov za rok)
- ♦ Testovacie prúžky na stanovenie glykémie glukomerom počas gravidity, vrátane žien s tehotenskou cukrovkou v počte 100 ks - 2 balenia po 50 ks
- ♦ Ak má diabetik nárok na úhradu CGM (kontinuálny monitoring glukózy), vzťahuje sa na neho počas doby používania CGM limit maximálne 2 prúžky na stanovenie glukózy z krvi na deň pre potreby kalibrácie senzora!!!
- ♦ Testovacie prúžky na testovanie moču pre stanovenie glukózy a ketónov v počte 50 ks
- ♦ Testovacie prúžky na testovanie moču pre stanovenie glukózy a ketónov a iných látok v počte 50 ks

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 2 MESIACE

- ♦ Gázové skrútené tampóny v počte 100 ks

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 4 MESIACE

- ♦ Testovacie prúžky na stanovenie ketolátok v krvi v počte 50 ks za 4 mesiace pre diabetikov 1. typu na intenzifikovanom režime a na IP (inzulínová pumpa)

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 1 ROK

- ♦ Ihly k inzulínovým perám v počte 300 ks
- ♦ Striekačky so zatavenou ihlou v počte 1 200 ks
- ♦ Lancety pre lancetové pero na odber kapilárnej krvi v počte 200 ks

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 3 ROKY

- ♦ Inzulínové perá s možnosťou dávkovania 1 a viac IU v počte 2 kusy
- ♦ Inzulínové perá s možnosťou dávkovania 0,5 IU v počte 2 kusy

Pacienti na liečbe inzulínovej pumpy sú pacienti na intenzifikovanej inzulínovej liečbe.

CELKOVÉ MNOŽSTVO NA 4 ROKY

- ♦ Inzulínová pumpa s príslušenstvom po overení a schválení revíznym lekárom 1 x za 4 roky po schválení revíznym lekárom s preukázaným medicínskym benefitom, žiadosť vypisuje váš diabetológ
- ♦ Infúzne sety k inzulínovej pumpke v počte 120 ks
- ♦ Infúzne sety k inzulínovej pumpke bez obsahu teflónu (ak je pacient alergický na teflón) v počte 180 ks
- ♦ Zásobník inzulínu k IP 100 ks
- ♦ Batérie k inzulínovej pumpke 16 ks
- ♦ Puzdro k inzulínovej pumpke – 1 kus jednorazovo
- ♦ Pás k inzulínovej pumpke – 1 kus za dva roky

PREDPIS NA SYSTÉM MONITOROVANIA GLUKÓZY

Diabetik 1. typu má nárok na používanie technológie kontinuálneho monitoringu glykémie (CGM) tzv. glukózové senzory.

Nárok majú deti do dovŕšenia 19. roku veku s DM 1. typu, tehotné diabetičky, pacienti so syndrómom neuvedomenia si hypoglykémie s veľmi vysokým kardio-vaskulárnym rizikom na liečbe pomocou inzulínovej pumpy (IP) s funkciou LGS / PLG a dospelí pacienti DM 1. typu na IP alebo intenzifikovanej inzulínovej terapii (IIT).

Ďalšie podmienky predpisu CGM, sú:

- ♦ Ak má diabetik nárok na úhradu CGM (kontinuálny monitoring glukózy), vzťahuje sa na neho počas doby používania CGM limit maximálne 2 prúžky na stanovenie glukózy z krvi na deň pre potreby kalibrácie senzora.
- ♦ Predpisovaný glukózový senzor musí byť kompatibilný s používanou pumpou.
- ♦ Pri vstupe do systému v priebehu kalendárneho roka má diabetik s DM 1. typu nárok na pomernú časť prislúchajúceho limitu.
- ♦ Nie je možná preskripcia pomôcok CGM a FGM súčasne v jednom roku. Zmena z CGM na FGM (alebo naopak) je možná až po uplynutí ročného finančného limitu, t.j. v ďalšom kalendárnom roku.

Po roku liečby sa úhrada glukózových senzorov prehodnotí. Aby ste

mohli dlhodobo využívať glukózové senzory aj naďalej, je potrebné, aby váš ošetrojúci lekár po každom uplynulom roku, počas ktorého sa liečite pomocou CGM (kontinuálny monitoring glukózy), podal žiadosť do zdravotnej poisťovne a vedel dokladovať:

- ♦ dosiahnutý medicínsky prínos
- ♦ preukázanú spoluprácu pacienta v liečbe - tzn., že ste senzory používali minimálne počas 90 % dní, na ktoré vám boli v uplynulom roku predpísané a uhradené.

MOŽNOSTI SENZOROV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE:

- ♦ Glukózové senzory na kontinuálne monitorovanie hladiny glukózy s dobou snímania 6-7 dní: Guardian G3 a Guardian G4
- ♦ Glukózové senzory na kontinuálne monitorovanie hladiny glukózy s dobou snímania 10 dní: Dexcom G6
- ♦ Glukózové senzory na kontinuálne monitorovanie hladiny glukózy s dobou snímania 14 dní: GlucoMen Day, od 1. 10. 2023 FreeStyle Libre2
- ♦ Glukózové senzory na okamžité monitorovanie glukózy- FGM FreeStyle Libre 1 len do 31. 12. 2023

Od 1. 1. 2023 platia ročné finančné limity na predpis systému monitorovania glukózy. S rôznymi finančnými limitmi pre jednotlivé skupiny pacientov sú uhrádzané vysielacie a senzory na kontinuálny monitoring glukózy (CGM) alebo čítačka a senzory na okamžitý monitoring glukózy (FGM). Prehľadne to vysvetľuje dolná schéma.

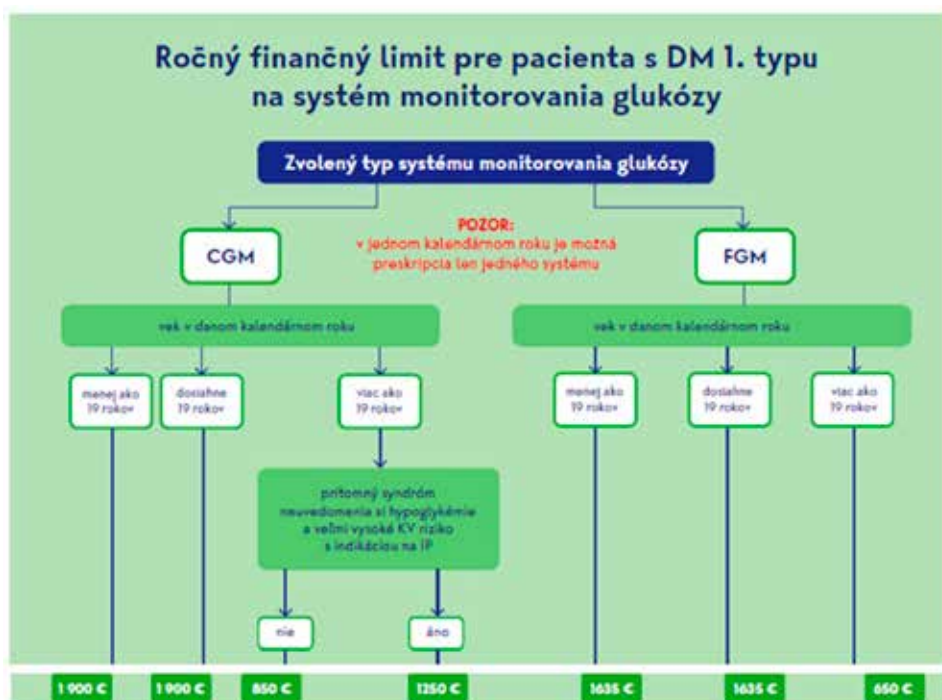
Pre všetkých pacientov s diabetes mellitus 1 resp.2 typu bez ohľadu na liečbu:

Pre diabetikov so známami diabetickej nohy uhrádza zdravotná poisťovňa 1 pár sériovo vyrábanej ortopedickej obuvi s diabeticou úpravou a 2 páry vložiek do topánok pre diabetikov.

Na včasnú diagnostiku periférnej autonómnej neuropatie a syndrómu diabetickej nohy uhrádza zdravotná poisťovňa testovaciu náplasť 1 ks jednorazovo a v prípade negatívneho testu neuropatie 1 ks za rok.

MUDr. Oľga Bobelová

Diabetologická ambulancia, Košice

Čo si môžete pýtať zo SP

Možnosti kompenzácií ťažkého zdravotného postihnutia u ľudí s ochorením diabetes mellitus

Diabetes mellitus je civilizačným, chronickým, heterogénnym a nevyliciteľným ochorením, ktoré negatívne ovplyvňuje a ohrozuje našu spoločnosť. Ochorenie sa spája s dlhodobým poškodením, dysfunkciou až zlyhaním viacerých orgánov, predovšetkým očí, obličiek, nervov, srdca a ciev. V súčasnosti pozorujeme stúpajúci charakter a preto ho možno považovať za veľmi vážny a neprehliadnuteľný celospoločenský problém (Belovičová, 2016). Diabetes mellitus je podľa viacerých odborníkov dokonca považovaný za ochorenie 21. storočia, ktoré patrí medzi medicínsky závažné, vysoko nákladové chronické ochorenia s mnohými sociálno-ekonomickými problémami. V dôsledku rôznych akútnych a chronických komplikácií sa výraznou mierou podieľa na úmrtnosti, chorobnosti a celkovom zhoršovaní kvality života u pacientov (Popovičová, Kováčsová, 2016).

Z údajov Národného centra zdravotníckych informácií (2022) vyplýva, že na Slovensku sa v r. 2021 v diabetologických ambulanciách liečilo 355 819 pacientov. Ich počet v porovnaní s rokom 2020 stúpol o 3 689 pacientov. Ochorenie Diabetes mellitus minulý rok diagnostikovali 28 139 pacientom. Najviac pacientov a to až 325 084, sa liečilo s cukrovkou druhého typu. S cukrovkou prvého typu sa liečilo 25 007 osôb, s inými typmi cukrovky zase 2 893. Tehoten-skú cukrovku, teda gestačný Diabetes mellitus, malo 2 026 žien. Najčastejším sprievodným ochorením pri cukrovke bola porucha metabolizmu lipidov, nasledovali artériová hypertenzia, diabetická neuropatia a očné komplikácie.

Práve z dôvodu viacerých komplikácií, ktoré toto ochorenie spôsobuje je dôležité poznať určité opatrenia, ktoré z finančného hľadiska môžu byť diabetikovi nápomocné. Poskytovanie kompenzácií ŽPZ je možné definovať ako podporu sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej ŽPZ) do spoločnosti za jej aktívnej účasti, pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti. Je to podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ŽPZ do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti a v ustanovených oblastiach.

Podľa prílohy č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z., miera funkčnej poruchy a stupeň zdravotného postihnutia jednotlivých systémov podľa bodu III.

Tabuľka 1 Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok patrí Diabetes mellitus – cukrovka do druhu zdravotného postihnutia od 30 % do 80 %

Cukrovka	%
a) II. typu kompenzovateľná	
1) diétou (bez komplikácií DM)	30
2) diétou a perorálnou liečbou (bez komplikácií DM)	40
b) I. a II. typu kompenzovateľná inzulínom a diétou bez komplikácií	50
c) ťažko kompenzovateľná inzulínom alebo cukrovka detského veku	60
d) chronické komplikácie cukrovky (diabetická mikroangiopatia, retinopatia, neuropatia, nefropatia a diabetická noha)	70 – 80

Vo všeobecnosti sa sociálne dôsledky ŽPZ kompenzujú v týchto oblastiach:

- ♦ na diétne stravovanie,
- ♦ súvisiace s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
- ♦ mobility a orientácie – kompenzuje sa znížená pohybová schopnosť alebo znížená orientačná schopnosť, ak sú pridružené ďalšie diagnózy,
- ♦ súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
- ♦ sebaobsluhy – kompenzuje sa obmedzená schopnosť sebaobsluhy alebo strata schopnosti sebaobsluhy.

Peňažný príspevok na diétne stravovanie je kompenzáciou ŽPZ, pri ktorom ide o zvýšené výdavky na diétne stravovanie, čo sú opakované výdavky na obstaranie potravín spojených s dodržiavaním diétného režimu v dôsledku choroby a poruchy. Jeho priznanie je pri oboch typoch diabetu. FO s Diabetes mellitus 1. typu má nárok na poberanie tohto príspevku odhladiť od iných podmienok. V prípade ochorenia Diabetes mellitus 2. typu to je podmienené - liečený inzulínom s komplikáciami (Zákon č. 447/2008 Z. z. príloha č. 5). Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie slúži na zmiernenie dôsledkov pravidelných zvýšených výdavkov spojených s ťažkým zdravotným postihnutím fyzickej osoby. Zvýšené výdavky na diétne stravovanie sú výdavky na obstaranie potravín spojených s dodržiavaním diétného režimu.

Výška peňažného príspevku je mesačne:

- ♦ 18,56 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, čo je 49,91 €, pre choroby a poruchy uvedené v stanovenom zozname v I. skupine,
- ♦ 9,28 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, čo je 24,96 €, pre choroby a poruchy uvedené v stanovenom zozname v II. skupine,
- ♦ 5,57 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, čo je 14,98 €, pre choroby a poruchy uvedené v stanovenom zozname v III. skupine.

Ak je osoba s ŽPZ odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie z dôvodu, že má viaceré choroby a poruchy zaradené do rôznych skupín, tak sa jej poskytne peňažný príspevok vo výške, ktorá zodpovedá najnákladnejšej diéte z hľadiska zaradenia choroby alebo poruchy do určenej skupiny. Tento príspevok je najčastejšie využívaným zo strany diabetikov.

Ďalšie peňažné príspevky sú podmienené pridruženými komplikáciami tohto ochorenia a tým i zhoršeného zdravotného stavu diabetika. Peňažný príspevok na kompenzáciu

zvýšením výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia. Výška peňažného príspevku na opotrebovanie bielizne, obuvi, šatstva a bytového zariadenia je 9,28 % sumy životného minima.

Taktiež dôležitým jednorazovým peňažným príspevkom je príspevok na kúpu zariadenia určené pre fyzickú osobu so zníženou schopnosťou pohybu na prekonávanie architektonických bariér a na zvýšenie schopnosti fyzickej osoby s ŤZP premiestňovať sa alebo zabezpečiť si sebaobsluhu. Zdvíhacie zariadenie tiež umožňuje alebo uľahčuje premiestňovanie osoby s ŤZP alebo poskytovanie pomoci od inej osoby.

Zdvíhacie zariadenie je najmä:

- ♦ schodolez,
- ♦ zdvihač,
- ♦ šikmá schodisková plošina,
- ♦ zvislá schodisková plošina,
- ♦ výťah,
- ♦ stropné zdvíhacie zariadenie.

Peňažný príspevok sa poskytuje **najviac vo výške 11 617,88 €**. Výška sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny zdvíhacieho zariadenia a príjmu fyzickej osoby s ŤZP.

Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla slúži na zabezpečenie mobility osoby s ŤZP. Osoba s ŤZP, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom využíva toto vozidlo v stanovenej frekvencii na prepravu na určené miesta a späť (napríklad do zamestnania, do školského zariadenia, do domova sociálnych služieb).

Peňažný príspevok sa poskytne, ak:

- ♦ je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
- ♦ osoba s ŤZP je zamestnaná alebo preukáže, že bude zamestnaná alebo
- ♦ osoba s ŤZP preukáže, že sa jej poskytuje sociálna služba v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, dennom stacionári alebo preukáže, že sa jej bude poskytovať sociálna služba v týchto zariadeniach alebo
- ♦ osoba s ŤZP navštevuje školu alebo preukáže, že bude navštevovať školu,
- ♦ osoba s ŤZP bude využívať osobné motorové vozidlo najmenej dvakrát v týždni na účely prepravy do zamestnania, školy alebo do domova sociálnych služieb, špecializovaného zariadenia alebo denného stacionára a dvakrát späť,
- ♦ ak úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť,
- ♦ osoba s ŤZP vykonáva zamestnanie v mieste svojho trvalého alebo prechodného pobytu a osobné motorové vozidlo využíva počas dvoch dní v týždni na svoju prepravu pri výkone svojho zamestnania,
- ♦ sa osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje týždenná pobytová sociálna služba v domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, zabezpečuje najmenej jedenkrát v týždni jej preprava do tohto domova alebo zariadenia a najmenej jedenkrát v týždni preprava z takéhoto domova alebo zariadenia alebo

- ♦ fyzická osoba s ŤZP navštevuje školu najmenej dvakrát v mesiaci z dôvodu, že má určený individuálny študijný plán alebo je ubytovaná v internáte,
- ♦ si osobné motorové vozidlo kupujú spoločne viaceré fyzické osoby s ŤZP.

Osoba s ŤZP je odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná z dôvodu

- ♦ ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb (napríklad autobus, električka, vlak, trolejbus) a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z takéhoto vozidla alebo
- ♦ duševnej poruchy s často opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb alebo
- ♦ ťažkej poruchy zvieracích prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla („predfaktúra“) alebo dokladu o kúpe osobného motorového vozidla („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj, distribúcia, sprostredkovanie predaja alebo úprava osobných motorových vozidiel. Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla nesmie presiahnuť 5 násobok sumy životného minima. Sumy životného minima pre konkrétny rok stanovuje Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm životného minima. Od 1. 7. 2023 ide o opatrenie č. 220/2023 Z. z., ktoré bolo vyhlásené v Zbierke zákonov dňa 17. 6. 2023.

Výška životného minima od 1. 7. 2023 do 30. 6. 2024. Životným minimom fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú, je od 1. 7. 2023 do 30. 6. 2024 suma alebo úhrn súm:

- ♦ 268,88 € mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu,
- ♦ 187,57 € mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu,
- ♦ 122,77 € mesačne, ak ide o zaopatrené nepplnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa.

Musíme zdôrazniť, že od 1. 8. 2023 po schválení novelizácie Zákona č. 447/2008 sa zmenila aj výška príspevku na kúpu osobného motorového vozidla. Peňažný príspevok je možné poskytnúť na kúpu osobného motorového vozidla s manuálnou prevodovkou **najviac vo výške 13 277,58 €**. Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou je možné poskytnúť **najviac vo výške 16 596,96 €**.

Ďalší príspevok, ktorý možno spomenúť je príspevok na prepravu, ktorý je určený na zabezpečenie občianskych, pracovných, rodinných alebo vzdelávacích aktivít fyzickej osoby s ŤZP. Peňažný príspevok na prepravu nie je určený na prepravu do a zo zdravotníckeho zariadenia. Peňažný príspevok je možné poskytnúť mesačne **najviac vo výške 51,02 %** sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, čo je 137,19 €. Výška príspevku sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od preukázaných nákladov na prepravu a od príjmu osoby s ŤZP. Prepravu môže realizovať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy, ale aj neštátny subjekt,

alebo obec. Nevyčerpanú časť peňažného príspevku za mesiac nemožno využiť v nasledujúcom mesiaci. Peňažným príspevkom na opatrovanie je zabezpečovaná pomoc fyzickej osobe s ŤZP pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a realizovaní sociálnych aktivít s cieľom zotrvania v domácom prostredí.

Peňažný príspevok slúži na zabezpečenie pomoci osobe s ŤZP pri:

- ♦ úkonoch sebaobsluhy,
- ♦ starostlivosti o domácnosť,
- ♦ realizovaní sociálnych a vzdelávacích aktivít.

Peňažný príspevok sa poskytuje za stanovených podmienok osobe, ktorá osobne opatruje osobu s ŤZP odkázanú na opatrovanie.

Ak opatrovanie vykonáva osoba v produktívnom veku:

Základná výška peňažného príspevku je mesačne:

- ♦ 569,00 € pri opatrovaní jednej osoby s ŤZP,
- ♦ 756,80 € pri opatrovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP.

Sumy peňažných príspevkov je možné zvýšiť o 100 € mesačne, ak je opatrovanou osobou s ŤZP jedno alebo viacero nezaopatrených detí a zároveň fyzická osoba vykonávajúca opatrovanie nemá v čase opatrovania príjem zo zamestnania ani nepoberá dávky dôchodkového poistenia, dávky výsluhového zabezpečenia alebo dôchodky starobného dôchodkového sporenia.

Sumy peňažných príspevkov sa znižia, ak:

- ♦ je príjem fyzickej osoby s ŤZP vyšší ako 2 násobok sumy životného minima,

- ♦ je opatrovanou osobou s ŤZP nezaopatrené dieťa, tak sa sumy príspevkov znížia, ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje 3 násobok sumy životného minima,
- ♦ je opatrovaná osoba s ŤZP poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, príspevok sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

Peňažný príspevok na osobnú asistenciu. Týmto príspevkom je zabezpečovaná aktivizácia, nezávislosť, podpora v rozhodovaní sa, sociálne začlenenie, vykonávanie pracovnej činnosti, rodinného života a trávenie voľného času fyzickej osoby s ŤZP. Výška peňažného príspevku na osobnú asistenciu je od 1. 7. 2023 - 5,52 € na hodinu. Počet hodín osobnej asistencie sa určuje na rok v rozsahu však najviac 7 300 hodín. Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa môže poskytovať aj rodinnému príslušníkovi avšak maximálne 4 hodiny denne aj to na určité druhy činností.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že ochorenie Diabetes mellitus je ochorenie, ktoré je z hľadiska nároku na poberanie kompenzácií ŤZP viazané na viaceré pridružené komplikácie, ktoré toto civilizačné ochorenie spôsobuje.

doc. RNDr. Mgr. Daniela Barkasi, PhD.

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety
v Bratislave, Inštitút bl. M. D. Trčku Michalovce

Zoznam použitej literatúry

BELOVIČOVÁ, M. 2016. Steatóza pečene a diabetes mellitus. Diabetológia – odborná príloha časopisu Bedeker zdravia ročník XII, č. 3/2016, str. 28-30.

Národné centrum zdravotníckych štúdií. 2022. Dostupné na: <https://www.teraz.sk/zdravie/nczi-pocet-diabetikov-vlani-stupol-l/668782-clanok.html>

POPOVIČOVÁ, M. - KOVÁČSOVÁ, B. 2016. Význam glykémie nalačno a postprandiálnej glykémie v prevencii diabetickej retinopatie. In Florence. Praha: Ambit Media, a. s.,

ISSN 1801-464X, 2016, roč. 7, č. 11., s. 18-22.

ZÁKON NR SR č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

FreeStyle
Libre 2

6,2 mmol/L

Teraz s hodnotami glukózy v reálnom čase zasielanými automaticky do smartfónu¹.

So systémom **FreeStyle Libre 2** získate prehľad o svojich hladinách glukózy a ich vývoji, pohľadom na Váš smartfón¹.

Bez pichania do prsta²

Hodnoty glukózy v reálnom čase

Viac na **www.FreeStyleLibre.sk**

Bezplatná infolinka | **0800 189 564**

Ide o ilustračné účely. Nejde o reálne dáta pacienta.

1. Aplikácia FreeStyle LibreLink je kompatibilná iba s určitými mobilnými zariadeniami a operačnými systémami. Pred použitím aplikácie si prečítajte webovú stránku FreeStyleLibre.sk na záložke Produkty/digitálne nástroje/FreeStyle-LibreLink pre viac informácií o kompatibilitě zariadení. Použitie FreeStyle LibreLink vyžaduje registráciu v LibreView. 2. Vpichy do prsta sú potrebné, pokiaľ namerané hodnoty glukózy a výstrahy neodpovedajú príznakom alebo očakávaniam.

Systém na okamžité monitorovanie glukózy FreeStyle Libre 2 (Čítačka), Systém na okamžité monitorovanie glukózy FreeStyle Libre 2 (Senzor) a Aplikácia FreeStyle LibreLink sú zdravotníckymi pomôckami. Číslo notifikovanej osoby: 2797.

Čítajte pozorne príručku používateľa a informácie o bezpečnom používaní.

Ochranný kryt senzora, FreeStyle, Libre a súvisiace obchodné značky sú značkami spoločnosti Abbott. © 2023 ADC-81855 v1.0 09/23

Abbott
life. to the fullest.®

Medtronic

Engineering the extraordinary

Sme lídrom v oblasti medicínskych technológií,
pretože prinášame mimoriadne riešenia
schopné meniť životy k lepšiemu.

www.medtronic.com

www.medtronic.sk

UC202206942

Liečba inzulínovou pumpou

Faktory ovplyvňujúce rozhodnutie pacienta s diabetes mellitus pre inzulínovú pumpu

Každoročne stúpa vo svete počet pacientov trpiacich ochorením diabetes mellitus. Toto ochorenie ovplyvňuje zásadne spôsob života. Vďaka technologickému pokroku v liečbe, objavením inzulínovej pumpy dostali pacienti s diabetes mellitus šancu na kvalitnejší život. Liečba spôsobom inzulínovej pumpy patrí medzi najsofistikovanejšie možnosti liečby. Inzulínová pumpa má mnoho benefitov a dáva možnosť voľnejšiemu životnému štýlu, no aj napriek tomu sa liečby spôsobom inzulínovej pumpy veľa pacientov obáva.

Veľa odborníkov začalo toto ochorenie označovať za pandémiu. Počet pacientov s DM, ktorí sa liečia spôsobom IP neustále narastá a v rámci krajín Európy sú značné rozdiely vo využívaní IP. Najviac sa využíva v Nórsku, Holandsku, Rakúsku, Švajčiarsku, Nemecku a Francúzsku. Najmenej sa využíva v Rusku a Portugalsku. Vo svetovom rebríčku využiteľnosti IP je na prvom mieste USA (Prídavková a kol. 2019). Vďaka štatistikám Národného centra zdravotníckych informácií vieme, že na Slovensku bolo v roku 2019 registrovaných 370 665 pacientov s DM. Keď tento údaj porovnáme s predchádzajúcim rokom, počet pacientov stúpol o 14 770. Z celkového počtu sa liečilo spôsobom IP 3 876 pacientov (Národné centrum zdravotníckych informácií 2021).

Problematickou liečby ochorenia DM spôsobom IP sa vo svete zaoberá množstvo odborníkov. Na Slovensku nie je k dispozícii taký počet štúdií ako v zahraničí.

Azevedo a kol. (2019) realizovali retrospektívnu štúdiu s cieľom vyhodnotiť vplyv IP na kontrolu glykémie, index telesnej hmotnosti, celkovú dennú dávku inzulínu a komplikácie spojené s liečbou. Táto štúdia zahŕňala 20 pacientov. Sledovali sa pred začatím liečby, následne po 6 mesiacoch, 1, 5, 10 a 15 rokoch liečby spôsobom IP. Dôvodom na začatie liečby spôsobom IP bola nedostatočná metabolická kontrola a ťažká hypoglykémia. Táto štúdia ukazuje, že liečba spôsobom IP zlepšila kontrolu glykémie, najmä počas prvých 10 rokov sledovania a umožnila významné zníženie celkovej dennej dávky inzulínu počas prvých šiestich mesiacov. Miera akútnych komplikácií bola nízka.

Mesbah a kol. (2020) uskutočnili kvalitatívnu štúdiu, ktorej zámerom bolo zistiť kvalitu života pacientov s ochorením diabetes mellitus 1. typu liečených spôsobom IP. Tejto štúdie sa zúčastnilo 18 pacientov. Metódou zberu údajov bol pološtruktúrovaný rozhovor, ktorý zahŕňal otázky z oblasti zdravotných výhod, flexibility životného štýlu, emócií, praktických problémov s IP, výhod a nevýhod liečby spôsobom IP, sebavedomia pri liečbe. Výsledkom tejto štúdie je, že IP pozitívne ovplyvnila kvalitu života pacientov. Najväčšiu výhodu liečby spôsobom IP pacienti videli vo flexibilitu životného štýlu. Autori v konečných odporúčaniach zdôraznili, že je nevyhnutné vykonávať pravidelné školenia o IP, a o živote s IP.

Vďaka týmto štúdiám a mnoho ďalším je preukázateľné, že liečba spôsobom IP má pozitívny dopad na život pacientov s DM.

V rámci diplomovej práce sme realizovali výskum, ktorý bol zameraný na pacientov liečených inzulínovou pumpou. Vďaka tomuto výskumu sme poukázali prečo sa rozhodli pre tento spôsob liečby a ako ovplyvnila ich spôsob života. Pre čo najlepšie popísanie osobnej skúsenosti participantov sme si zvolili kvalitatívnu metódu, a to interpretatívnu fenomenologickú analýzu. Zber dát sme realizovali štruktúrovaným rozhovorom s ôsmymi participantmi. Výskumnú vzorku tvorili muži aj ženy v rozličných vekových kategóriách. Na Slovensku nie je dostatočné množstvo štúdií, ktoré by skúmali túto problematiku.

Samotný proces rozhodnutia pre určitý typ liečby nie je vôbec jednoduchý. Rozhodnutie je dôležitým aspektom liečby, tvorí základ celej liečby. Pomocou výskumu sa nám podarilo zistiť, že medzi najvýraznejšie faktory rozhodnutia pre liečbu spôsobom inzulínovej pumpy patrí plánovanie rodičovstva, kompenzácia diabetu, nevyrovnané hladiny glykémie, pridružené komplikácie ochorenia, nočné hypoglykémie, dawn fenomén a hypoglykémia po námahe. Najčastejšie uvádzaným faktorom rozhodnutia boli nevyrovnané hladiny glykémie. Gutaj a kolektív v roku 2015 uskutočnili štúdiu, kde sa zamerali na liečbu spôsobom inzulínovej pumpy pred začatím tehotenstva. Výsledkom bolo zistenie, že liečba má priaznivé účinky na zníženie glykovaného hemoglobínu a lepšiu metabolickú profil na začiatku tehotenstva. Zmena liečby so sebou prináša niekedy veľa nových informácií. V minulosti bolo nastavenie na liečbu spôsobom inzulínovej pumpy možné len v diabetologických centrách, od roku 2020 je možné nastaviť sa na liečbu už aj v certifikovaných ambulanciách. Zvykanie si na liečbu spôsobom inzulínovej pumpy bolo u pacientov individuálne, niektorým to trvalo dlhšiu dobu. Väčšina pacientov uviedla, že začiatok liečby nebol vôbec náročný. Snažili sme sa zistiť aj to, či bola prvá edukácia pre pacientov dostatočná. Takmer všetci uviedli, že boli s prvou edukáciou spokojní a bola pre nich dostačujúca.

Každá liečba dokáže určitým spôsobom ovplyvniť život človeka. Pacienti majú inzulínovú pumpu neustále so sebou, stáva sa ich súčasťou. Umiestnenie inzulínovej pumpy je závislé od miesta zavedenia kanyly. Najvyužívanejším doplnkom pri nosení inzulínovej pumpy je puzdro a otočný štípec. Dôležité je, aby sa pacient cítil komfortne. Liečba spôsobom inzulínovej pumpy ovplyvnila život pacientov pozitívnym smerom. Vďaka tejto liečbe má väčšina pacientov lepší život a flexibilnejší režim. Vďaka výskumu sme zistili, že inzulínová pumpa neprekáža pacientom pri žiadnej činnosti bežného života, ani čo sa týka športu, kúpania, intímneho života, spánku a cestovania. Národný endokrinologický a diabetologický ústav uvádza, že pacienti vďaka liečbe spôsobom inzulínovej pumpy pociťujú väčšiu voľnosť, zvýšenú fyzickú výkonnosť, znížený počet hospitalizácií a práceneschopnosti zapríčinené dekompenzáciou ochorenia.

Liečba spôsobom inzulínovej pumpy predstavuje aj určité výhody. Po určitých rokoch liečby pacienti opísali svoje skúsenosti s liečbou. Najväčšou výhodou pri liečbe je obmedzenie počtu vpichov. Medzi ďalšie výhody, ktoré nám pacienti uviedli patrilo fyziologickejšie podávanie inzulínu, diskretnosť, sloboda a lepšia kompenzácia ochorenia. Medzi najčastejšie nevýhody liečby patrí neustála kontrola vzduchových bublín v hadičke. Po celkovej analýze výsledkov môžeme skonštatovať, že liečba spôsobom inzulínovej pumpy predstavuje viac výhod ako nevýhod.

Každá liečba je veľmi významná a citlivo vnímaná. Pri liečbe spôsobom inzulínovej pumpy je dôležitá aj samotná zaangažovanosť pacienta. Pacienti svoje rozhodnutie pre liečbu spôsobom inzulínovej pumpy nikdy neolutovali, jediné čo lutovali bolo to, že sa pre ňu nerozhodli skôr. Viacerí uviedli, že to bolo jedno z najlepších rozhodnutí v ich živote.

Liečba spôsobom inzulínovej pumpy je účinná a bezpečná u všetkých pacientov bez ohľadu na vek. Inzulínová pumpa slúži ako prostriedok na získanie potrebných lepších výsledkov. Počas celej liečby je dôležité, aby sa pacient zaujímal o liečbu a spolupracoval so zdravotníckym personálom (Prí-
davková a kol., 2019).

Mgr. Simona Copková

Detská fakultná nemocnica Košice

doc. PhDr. Ľubomíra Tkáčová, PhD. MPH

Prešovská univerzita v Prešove,

Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra ošetrovateľstva

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY:

AZEVEDO, S. a kol., 2019. The Impact of Prolonged Use of Continuous Subcutaneous Insulin Infusion in the Control of Type-1 Diabetes. In *Acta Médica Portuguesa*. [online]. 2019, roč. 32., č. 1, s. 17-24. [citované 2020-09-28]. ISSN 1646-0758. Dostupné na internete: <<https://www.actamedicportuguesa.com/revista/index.php/amp/article/view/10778>>.

GUTAJ, P. a kol., 2015. Association between preconceptional treatment with insulin pumps and improved metabolic status in early pregnancy in women with type 1. diabetes. In *Polish Archives of Internal Medicine*. [online]. 2015, vol. 125., num.5., p. 329-336. [citované 2021-04-24]. ISSN 1897-9483. Dostupné na sieternete: <<https://mp.pl/paim/issue/article/2830/>>.

MESBAH, N. I. a kol., 2020. Experiences of Adults Using Continuous Subcutaneous Insulin Infusion: A Qualitative Study. In *Medical Principles and Practice*. [online]. 2020, roč. 29., č. 3, s. 255-261. [citované 2020-11-02]. ISSN 1423-0151. Dostupné na internete: <<https://www.karger.com/Article/Pdf/503705>>.

Národné centrum zdravotníckych informácií. 2021. Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2019. [online]. Bratislava, 2021. 248 s. [citované 2021-03-24]. Dostupné na internete: <http://www.nczisk.sk/Documents/ročenky/2019/Zdravotnicka_rocenka_Slovenskej_republiky_2019.pdf>. ISBN 978-80-89292-77-6.

PRÍDAVKOVÁ, D. a kol., 2019. Liečba diabetes mellitus 1. typu pomocou inzulínovej pumpy – komu a prečo?. In *Forum Diabetologicum*. 2019, roč. 8., č.2, s. 139-146. ISSN 1805-3807.

Ďakujeme všetkým, ktorí nám diabetikom pomáhajú:

Generálni partneri

Hlavní partneri

Partneri

Šéfredaktor:

Mgr. Lucia Demková, tel.: 0915 904 106

Predseda redakčnej rady:

Mgr., Ing. Jozef Borovka

Redakčný tím:

Doc. PhDr. Ľubomíra Tkáčová, PhD.,

Marek Gajdoš, Monika Hlavatá

Redakčná rada:

MUDr. Silvia Dókušová, PhD.

MUDr. Jozef Lacka, PhD., MBA

Doc. MUDr. Emil Martinka, PhD.

prof. MUDr. Marián Mokáč, DrSc., FRCP Edin.

prof. PaedDr. Milan Schavel, PhD.

Doc. MUDr. Zbynek Schroner, PhD.

Doc. PhDr. Ľubomíra Tkáčová, PhD.

MUDr. Denisa Křivánková

Jazyková korektúra:

Monika Hlavatá

Grafická úprava a tlač:

RENOMA s. r. o. Michalovce

Rozširuje:

Zväz diabetikov Slovenska

Vydavateľ a adresa redakcie:

Zväz diabetikov Slovenska

Súťažná 18/15, 821 08 Bratislava 2

e-mail: zds.zds1@gmail.com

Zväz diabetikov Slovenska

je členom International Diabetes Federation.

Časopis je distribuovaný zadarmo

prostredníctvom Zväzu diabetikov Slovenska

a vychádza 2x ročne.

NEPREDAJNÝ

Za obsah inzercie a PR článkov zodpovedajú inzerenti.

Na všetky články sa vzťahuje autorské právo a sú duševným vlastníctvom autorov, nemôžu byť kopírované na komerčné účely, poskytované ďalej, ani zmenené bez súhlasu autorov a uverejnené inde.

Obsah časopisu Dia spektrum má len informačný charakter a nenahrádza lekársku či ďalšiu odbornú starostlivosť. Akékoľvek otázky a nejasnosti ohľadne liečby konzultujte vždy so svojím lekárom.

Registračné číslo MK SR: EV 4657/12

ISSN: 1337-592X

IČO vydavateľa: 00 641 332

Dátum vydania periodickej tlače:

11. november 2023

Časopis vychádza s podporou dotácie

MPSVaR SR.

Aktivity

Zväzu diabetikov Slovenska v roku 2024

◆ REKONDIČNÝ POBYT – DOSPELÍ – 1. TURNUS

Termín: 21.4. – 27. 4. 2024

Miesto: Demänovská dolina – Hotel FIM

Poplatok 245,- € pre ŽZP, ŽZP-S a ich sprievodcov a 270,- € pre ostatných členov ZDS.

Nahlasovanie od 15. 2. do 15. 3. 2024 na a.palenikova@gmail.com

◆ XXXIV. DIABETOLOGICKÉ DNI

Termín: 1. 6. 2024

Miesto: MsÚ, Liptovský Mikuláš, od 8.00

(prihlášky a info na www.zds.sk)

◆ DETSKÝ REKONDIČNÝ A INTEGRAČNÝ POBYT – 2. TURNUS

Termín: 29.6. – 5. 7. 2024

Miesto: Žiarska dolina - Hotel Spojár

Nahlasovanie od 15. 4. do 31. 5. 2024 na diabetickytabor@gmail.com

Poplatok: 140,- €

Program: Aquapark Tatralandia, Bešeňová, súťaže, disco, a pod.

◆ REKREÁCIA DIABETIK A RODINA – 3. TURNUS

Termín: 5.7. – 11. 7. 2024

Miesto: Žiarska dolina – Hotel Spojár

Nahlasovanie od 15. 4. do 31. 5. 2024 na a.palenikova@gmail.com

Poplatok: 170,- €

◆ 60. KONGRES EASD

Termín: 9.9. – 13. 9. 2024

Miesto: Madrid, Španielsko

◆ 20. MICHALOVSKÝ DIA DEŇ

Termín: 21. 9. 2024

Miesto: MsKs Michalovce, Nám. osloboditeľov od 8.00

◆ REKONDIČNÝ POBYT – DOSPELÍ – 4. TURNUS

Termín: 22.9. – 28. 9. 2024

Miesto: Demänovská dolina – Hotel FIM

Poplatok 245,- € pre ŽZP, ŽZP-S a ich sprievodcov a 270,- € pre ostatných členov ZDS.

Nahlasovanie od 15. 4. do 15. 5. 2024 na a.palenikova@gmail.com

◆ REKONDIČNÝ POBYT – DOSPELÍ – 5. TURNUS

Termín: 28.9. – 4. 10. 2024

Miesto: Demänovská dolina – Hotel FIM

Poplatok 245,- € pre ŽZP, ŽZP-S a ich sprievodcov a 270,- € pre ostatných členov ZDS

Nahlasovanie od 15. 4. do 15. 5. 2024 na a.palenikova@gmail.com

◆ REKONDIČNÝ POBYT – DOSPELÍ – 6. TURNUS

Termín: 6.10. – 12. 10. 2024

Miesto: Demänovská dolina – Hotel FIM

Poplatok 245,- € pre ŽZP, ŽZP-S a ich sprievodcov a 270,- € pre ostatných členov ZDS

Nahlasovanie od 15. 4. do 15. 5. 2024 na a.palenikova@gmail.com

◆ REKONDIČNÝ POBYT – DOSPELÍ – 7. TURNUS

Termín: 12.10. – 18. 10. 2024

Miesto: Demänovská dolina – Hotel FIM

Poplatok 245,- € pre ŽZP, ŽZP-S a ich sprievodcov a 270,- € pre ostatných členov ZDS

Nahlasovanie od 15. 4. do 15. 5. 2024 na a.palenikova@gmail.com

◆ 19. FESTIVAL DIABETU

Termín: 9. 11. 2024

Miesto: Radnica Banská Bystrica, od 8.00

(prihlášky a info na www.zds.sk)

Každého turnusu RP sa zúčastní stanovený a dojednaný počet účastníkov + 1 vedúci, (59+1), pričom tento počet nesmie byť prekročený. Navýšením počtu v jednotlivých turnusoch by došlo k zhoršeniu kvality ubytovania (viacerí účastníci na izbe aj z rôznych ZO) a skrátenia času na liečebných procedúrach. V prípade nepredvídaných okolností a udalostí, môže dôjsť k obmedzeniu niektorých liečebných procedúr. Pri nahlasovaní je potrebné vziať do úvahy aj alternatívu rozdelenia účastníkov z jednej ZO ZDS do viacerých turnusov, ale aj izieb (rozdelenie do izieb zabezpečuje hotel). Predsedovia ZO ZDS, z ktorých budú vedúci pobytov, môžu nahlásiť svojich členov na ten daný turnus 15 dní pred oficiálnym termínom nahlasovania. Prihlasovanie na RP zabezpečuje ZO ZDS a v prípade výpadku účastníka, musí daná ZO ZDS hľadať náhradu vo vlastných radoch, alebo v iných organizáciách. Ak to nezabezpečí, peniaze nebudú vrátené ZO ZDS, ktorá nahlasovala svojich členov a tí sa v danom počte nezúčastnia pobytu. Korešpondenční členovia sa nahlasujú samostatne. Rekondičných pobytov sa môžu zúčastňovať len naši členovia ZDS.

DARUJTE 2 %

ZO ZAPLATENEJ DANE Z PRÍJMOV

NA DETSKÝ DIA TÁBOR A REKONDIČNÝ POBYT DOSPELÝCH DIABETIKOV

Obchodné meno:

Zväz diabetikov Slovenska

Sídlo:

Súťažná 18, 821 08 Bratislava

Právna forma:

Občianske združenie

IČO: 00641332

DIČ: 2021397697

ĎAKUJEME

PRIHLÁŠKA

ZA KOREŠPONDENČNÉHO ČLENA ZDS

Evidenčné číslo

Zväz diabetikov Slovenska, Ústredie, Súťažná 18/15, 821 08 Bratislava 2, e-mail: zds.zds1@gmail.com, tel: 0907847021, www.zds.sk

1. Meno, priezvisko, titul:

2. Dátum narodenia:

3. Adresa bydliska, PSČ:

4. Telefón - pevná linka:

5. Telefón - mobil:

6. E-mail:

7. DM typ:

8. DM od:

9. Nediabetik - sympatizant ZDS:

10. Rodinný príslušník diabetika:

11. Liečba DM:

12. Glukomer typ:

13. Zdravotná poisťovňa:

14. Meno diabetológa:

15. Diabetologická ambulancia:

Dátum

Po úhrade členského príspevku vo výške 20 € na účet ZDS (IBAN: SK88 0900 0000 000011477787) korešpondenčný člen ZDS automaticky získava práva člena ZDS zúčastňovať sa na akciách, dostávať časopis pre diabetikov a ďalšie edukačné a informačné materiály.

Súhlasím so spracovaním osobných údajov pre potreby ZDS podľa Zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení zákona a zmene a doplnení niektorých zákonov.

**Vypísanú prihlášku zasielajte poštou na adresu ZDS
alebo oskenovanú (resp. odfotenú) prihlášku na e-mail: richtarechovap@gmail.com**

.....
podpis

“ - Dnes sa musím snažiť, - vraví guliari na štadióne pred atletickými pretekmi, - na tribúne bude sedieť moja svokra.
- Len sa (dokončenie v tajničke...) “

©2023 križovky.digital	PLAVÝ KŮŇ (HOVOR.)	TAJNIČKA 2. ČASŤ	KUS (SKR.)	©2023 križovky.digital	ZBAVIL KALU	DIOKTYLADIPÁT (ZN.)	STRMÝ VÝMOL	TAJNIČKA 3. ČASŤ	KROVITÁ TRVALKA	ČESKÁ PREDLOŽKA
PROTITANKOVÝ KANÓN (SKR.)				VYRAĎ Z PREVÁDZKY						
LEAGUE OF ARAB STATES				DOTÁCIA, PO ČESKY SYN LESNÉHO BOHA FAUNA						
PODMIENKOVÁ SPOJKA			AKVÁRIOVÁ RYBKA AKTÍVNA ZÓNA (SKR.)							SILA
VĎAČNOSŤ						KOSÍM MENO ANNY				
NIČILA							ELEKTRÁREŇ NOVÁKY (SKR.)			
OTRAVNÉ LÁTKY (SKR.)			SÍNUS (SKR.) ČIERNA SKRINKA (LET.)				FUTBALOVÝ KLUB V DUNAJSKEJ STREDE VLASTNÍ			
©2023 križovky.digital	ZNÍŽENÝ TÓN E FÁZA MESIACA			NEALKO 50 %					ZVLEČENÁ HADIA KOŽA	ELEÁT, PO ČESKY
ZDOCHNI					ZBRKLO, NEROZVÁŽNE ROBÍM TIEŇ					
ZBOR SUDCOV							OLEJ, PO ANGLICKY RÍMSKA ŠTVORKA			
CHYTILI						SLOVENSKÁ VÝSTAVA VOJENSKEJ TECHNIKY POLICA				
NEW JERSEY (SKR.)			USEKNI	ŽENSKÉ MENO DRÁHA, TRASA						
©2023 križovky.digital	NUŽ	ODSEKNE, STNE SPOJKA					KLIP ANIMAL HEALTH INSTITUTE (SKR.)			
ÚKLAD								ATÓMOVÁ ELEKTRÁREŇ (SKR.)	JOZEF BEDNÁRIK (INICIÁL.)	©2023 križovky.digital
TAJNIČKA 1. ČASŤ										©2023 križovky.digital
ZUŽOVAŤ					MILÝ, PO NEMECKY					©2023 križovky.digital